ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

v.

ਗੋਪਾਲਦਾਸ, ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2016 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3636)

ਫਰਵਰੀ 04, 2020

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ ਅਤੇ
ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਜੇ.ਜੇ.

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 – ਐਸ.ਐਸ.4 (1), 6 – 1943 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ 4 ਏਕੜ ਅਤੇ 34 ਗੁੰਠਾ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ
ਨੰਬਰ 120/2 (ਭਾਗ) ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ, ਮੁੰਬਈ - 1949 ਵਿੱਚ, 2.68 ਏਕੜ
ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - 1975 ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ 8623 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਕਤ ਹੱਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। - 1978 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ - 1986 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਡਰਾਫਟ ਅਵਾਰਡ - ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ – ਉਸੇ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ
ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੇ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਕਿਹਾ: ਤੱਥਾਂ, ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ
ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਈ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਸ.4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ
ਇਹ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਕਿ ਐਸ.4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪਿੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਵਾਧਵਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਫ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਵਾਧਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਐਕੁਆਇਰ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਹੱਦ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਐਸ.4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਅਯੋਗ - ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ

ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ ਨੋਟਿਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੀਆਂ ਸੰਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ 1942 ਤੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਕੋਲ ਹੈ, ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤੱਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ।
ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦ

ਕੇਸ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ - ਬਚਾਅ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ, 1939 – ਆਰ 75ਏ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਆਰਟੀਕਲ 141 ਅਤੇ 142.

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 27.03.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ
ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ। ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਪਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪਿੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਧਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਵਾਧਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਐਕੁਆਇਰ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਧਾਰਾ 4
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 8] [772 -; 773 -]

1.2 ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1984 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ।
ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ

ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਲੋੜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ
ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੂਲ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜਾਂ। ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ
ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 ਇਸ ਲਈ
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।
ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ
ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
1942 ਤੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ, ਉਹੀ ਤੱਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕੁਲਸੁਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲਸੁਮ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ। ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ
ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਮੀਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ
ਬਾਕੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਸਮਾਈਲ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਇਬਰਾਹਿਮ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, 50
ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸਮਾਈਲ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ
ਵਾਰਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 10-15] [774 -; 775 -]

ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।
(2012) 6 ਐਸਸੀਸੀ 348 : 2012 (7) ਸਕੇਲ 212 - ਨਿਰਭਰ

ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਆਦਿ[2019] 14 ਸਕੇਲ 470 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

2012 (7) ਸਕੇਲ 212	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 3
[2019] 14 ਸਕੇਲ 470	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਪੈਰਾ 6

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3636.

ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 11.09.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 2002 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1667 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਾਈ ਰਾਜਾ ਗੋਪਾਲ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਾਈ ਵਿਸਮਾਈ ਰਾਓ ਅਤੇ ਭਾਵ ਰਤਨ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਜੇ.

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚੈੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

1943 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਾਬਹਾਦੁਰ ਭਗਵਾਨਦਾਸ ਹਰਿਦਾਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ 4 ਏਕੜ ਅਤੇ 34 ਗੁੰਠਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਅਭਿਆਸ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ, ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 120/2 (ਭਾਗ)
ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1939 ਦੇ ਨਿਯਮ 75ਏ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। 27.07.1949 ਨੂੰ, ਕਲੈਕਟਰ, ਠਾਣੇ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ 4 ਏਕੜ 34 ਗੁੰਠਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 120 ਭਾਗ 2 ਵਿੱਚ 2.68 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ , 24.10.1975 ਨੂੰ 8623 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ 30.11.1978 ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 23.09.1986 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡ੍ਰਾਫਟ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ 30 ਦੇਵਾਂ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 06.01.1987 ਤੱਕ, ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਹ

ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਅਦਾਲਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।
(2012) 6 ਐਸਸੀਸੀ 348, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ. ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਹੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਡਿਪੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ
ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸੇਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਏ
ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਮੁਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ

4 ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸੰਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ,
ਦੋਵੇਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"13. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ
ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਡੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ.

14. ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਕੁੰਵਰ ਸੰਜੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਈ ਕੌਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

32. ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕਾ, ਉਕਤ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ
ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨੋਟਿਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ
ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ/ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।
ਸਟੇਟ ਐਕਟ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ 1987 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2002।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 27.03.2018 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕ੍ਰਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"1. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ 24.10.1975 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,
1894 (ਐਕਟ)। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਲ ੧੯੪੨ ਤੋਂ ੧੯੪੫ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 06.01.1987 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੮ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਸੀ।

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ" (2012) 6 ਐਸਸੀਸੀ 348.

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਲ 1942 ਤੋਂ 1945 ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ 24.10.1975 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
24.06.2002 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਾਚੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਪ੍ਰਾਪਤੀ।

ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ੨੭ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ, ਚੇਨਈ ਬਨਾਮ ਐਮ ਮਯੱਪਨ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ (2010) 14 ਐਸਸੀਸੀ 309
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਬਾਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (2003) 2 ਐਸਸੀਸੀ 593 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਲਟ
ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਰੁਬਿੰਦਰਨਾਥ ਬੋਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (1970) 1 ਐਸਸੀਸੀ 84 ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ (ਮੈਸੂਰ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਮਏ ਰਸ਼ੀਦ (2004) 4 ਐਸਸੀਸੀ 460 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ
ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। (2017
ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 20982 - 8 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ,
2018).

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੁਲਸੁਮ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ
ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2012) 6 ਐਸਸੀਸੀ 348 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ
ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੁਫਤ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਂਡੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)
ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੇਰੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਿਰਫ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ
1986 ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 1987 ਦੀ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ
ਕੇਸ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ 2002 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ
ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,
ਜੋ ਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ
ਐਚ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਠਾਇਆ

ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1984 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇਕ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ 1975 ਦਾ ਸੀ, 1984 ਦਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਮਨੋਹਰ
ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ (ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 9036-9038 2016) ਕੀ ਦੇਰੀ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੀ
ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 1942 ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ,
ਜ਼ਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ, ਦਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੌਂਪਣਗੇ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ.
ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ
ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ 27.03.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਏ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ
ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਉੱਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 4
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪਿੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਵਾਧਵਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਵਾਧਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਐਕੁਆਇਰ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਐਲਾਨਣਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਮਲਾਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ.
ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਂਡੇ, ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।
1986 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜਾ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨੋਟਿਸ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ
ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਚ) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ।

....

....

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (4) ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਜ ਸ਼ੰਕਰਰਾਓ ਗੋਹਦ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

.....

.....".

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ "ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕ੍ਰੀਅਮ" ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 1984 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਆਇਆ ਸੀ,
ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਗਜ਼ਟ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ
ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੀਆਂ ਸੰਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਕਈ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਮੇਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 1942 ਤੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਹੀ ਤੱਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕੁਲਸੁਮ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਆਰ. ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਸਿਰਫ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਕੁਲਸੁਮ ਆਰ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਐਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ , ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਕੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਕੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਸਮਾਈਲ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਇਬਰਾਹਿਮ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਵਲ
ਇਸਮਾਈਲ ਨਾਡੀਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਵਾਰਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

